

V Bruseli 6. mája 2019
(OR. en)

8653/19

EDUC 214
SOC 321

POZNÁMKA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov/Rada
Predmet:	Príprava diskusie o smerovaní, ktorá sa uskutoční na májovom zasadnutí Rady EYCS, na tému „príspevok vzdelávania k posilneniu sociálnej súdržnosti“ – <i>diskusia o smerovaní</i> (<i>verejné rokovanie v súlade s článkom 8 ods. 2 rokovacieho poriadku Rady</i>) <i>[na návrh predsedníctva]</i>

Predsedníctvo po konzultácii s výborom pre vzdelávanie vypracovalo dokument na rokovanie uvedený v prílohe, ktorý sa predkladá ako základ pre diskusiu o smerovaní na zasadnutí Rady pre vzdelávanie, mládež, kultúru a šport 22. – 23. mája 2019.

**Budovanie budúcnosti Európy: príspevok vzdelávania a odbornej prípravy k posilneniu
sociálnej súdržnosti**

Dokument predsedníctva na rokovanie

Sociálny samit, ktorý sa konal 17. novembra 2017 vo švédskom Göteborgu, sa venoval úlohe vzdelávania a kultúry. Komisia pri tej príležitosti predstavila víziu európskeho vzdelávacieho priestoru do roku 2025. V záveroch Európskej rady zo 14. decembra 2017¹ sa v tejto súvislosti uznalo, že vzdelávanie a kultúra „*majú kľúčový význam pri budovaní inkluzívnej a súdržnej spoločnosti a pri zachovaní našej konkurencieschopnosti*“. Európska rada zároveň vyzvala Komisiu, Radu a členské štáty, aby preskúmali možné opatrenia zamerané na „*potrebu inkluzívneho, inovačne orientovaného prístupu k vzdelávaniu a odbornej príprave založeného na celoživotnom vzdelávaní*“. V nadväznosti na to sa v dvoch balíkoch opatrení týkajúcich sa vzdelávania, ktoré navrhla Komisia, stanovili hlavné usmernenia pre európsky vzdelávací priestor.

Rada prevzala riadiacu úlohu v tejto oblasti a 22. mája 2018 prijala závery² o formovaní vízie európskeho vzdelávacieho priestoru. V úvode záverov pripomenula sociálny rozmer vzdelávania a vyzdvihla prvú zásadu Európskeho piliera sociálnych práv, v ktorej sa stanovuje, že každý má právo na kvalitné a inkluzívne vzdelávanie, odbornú prípravu a celoživotné vzdelávanie, aby si udržal a získal zručnosti, ktoré mu umožnia plne sa zapojiť do života spoločnosti a úspešne zvládať zmeny postavenia na trhu práce.

¹ EUCO 19/1/17 REV 1.

² Ú. v. EÚ C 195, 7.6.2018, s.7.

Rada ďalej zdôraznila zásadnú úlohu vzdelávania a kultúry pri zbližovaní Európanov a ich význam pre budúcnosť jednotlivcov, ako aj pre Úniu ako celok. Vyzvala členské štáty, aby pokračovali v úvahách o spoločnej vízii európskeho vzdelávacieho priestoru a o jeho prepojeniach so strategickým rámcom pre spoluprácu vo vzdelávaní a odbornej príprave v období po roku 2020, pričom zdôraznila, že súčasný rámec (ET 2020) poskytol cenný základ pre stanovenie spoločných priorít a podporu členských štátov pri modernizácii ich systémov vzdelávania a odbornej prípravy.

Rovnako aj v oznámení Komisie o posilňovaní európskej identity vzdelávaním a kultúrou³, v ktorom sa vytýčila vízia európskeho vzdelávacieho priestoru, sa zároveň zdôraznila kľúčová úloha vzdelávania a kultúry ako najlepšej hybnej sily na posilňovanie európskej identity a lepšie pochopenie toho, čo znamená prívlastok „európsky“. Naše tradície, história a kultúrne dedičstvo, ktoré sú hlavnou podstatou toho, akou sme civilizáciou, sú pevnými základmi, na ktorých by sme mali ako Únia stavať. Udržateľnú a bezpečnú budúcnosť pre Európu nám môže pomôcť vybudovať lepšie vzájomné poznanie a jednotný postoj založený na zásadách demokracie a solidarity.

Inštitúcie vzdelávania a odbornej prípravy sú miestom, kde sa stretáva spoločnosť, komunita a rodina. Skupina európskych odborníkov pre vzdelávanie a odbornú prípravu (ktorá má za úlohu podporovať prípravu strategického rámca pre spoluprácu vo vzdelávaní a odbornej príprave v období po roku 2020) vo svojej práci zameranej na inklúziu a občianstvo zdôraznila úlohu škôl ako komunitného priestoru, ktorý slúži na prepojenie rôznych komunít a služieb, napríklad v oblasti zdravia a starostlivosti.

³ COM(2017) 673 final.

V uvedenej správe sa tiež uznala hodnota tolerancie a inklúzie v kontexte občianskej výchovy, a to najmä z hľadiska boja proti populistickým a extrémistickým svetonázorom. Generálni riaditelia zodpovední za školy rokovali na zasadnutí, ktoré sa konalo 1. – 2. apríla v Temešvári, o téme „Otvorenie škôl Európe“ ako o významnej príležitosti nás všetkých – rozhodovacích orgánov, učiteľov a vedúcich pracovníkov škôl – prispieť k budúcnosti Únie tým, že sa zabezpečí, aby hodnoty a demokratické zásady EÚ boli naďalej základným prvkom našich systémov vzdelávania. Účastníci podčiarkli význam vyučovacích postupov, prostredí participatívneho učenia a demokratických rozhodovacích postupov na školách. Podobne aj iniciatíva „Európske univerzity“, ktorá predstavuje kľúčový pilier európskeho vzdelávacieho priestoru a môže zásadne zmeniť prostredie vysokoškolského vzdelávania v Európe, je založená na pevnej kombinácii excelentnosti a inklúzie, a to z geografického aj sociálneho hľadiska, pričom tiež posilňuje identitu EÚ.

V odporúčaní Rady o presadzovaní spoločných hodnôt, inkluzívneho vzdelávania a európskeho rozmeru výučby ⁴sa zdôrazňuje, že je potrebné „*presadzovať uznávanie spoločných hodnôt stanovených v článku 2 Zmluvy o Európskej únii už od raného veku a na všetkých úrovniach a typoch vzdelávania a odbornej prípravy v celoživotnej perspektíve s cieľom posilniť sociálnu súdržnosť a pozitívny a inkluzívny pocit spolupatričnosti na miestnej, regionálnej a vnútroštátnej úrovni a na úrovni Únie.*“ V odporúčaní sa uvádza, že presadzovanie inkluzívneho vzdelávania pre všetkých učiacich sa možno dosiahnuť najmä: „*zapojením všetkých učiacich sa do kvalitného vzdelávania od raného detstva a počas celého života; poskytovaním potrebnej podpory všetkým učiacim sa v súlade s ich osobitnými potrebami vrátane osôb zo znevýhodnených sociálno-ekonomických prostredí, osôb z prisťahovaleckého prostredia, osôb s osobitnými potrebami a najtalentovanejších učiacich sa; uľahčovaním prechodu medzi rôznymi sústavami a stupňami vzdelávania a umožňovaním poskytovania vhodného študijného a profesijného poradenstva.*“

⁴ Ú. v. EÚ C 195, 7.6.2018, s.1.

Rada počas bulharského a rakúskeho predsedníctva prijala odporúčanie o presadzovaní spoločných hodnôt, inkluzívneho vzdelávania a európskeho rozmeru výučby, závery Rady o formovaní vízie európskeho vzdelávacieho priestoru a odporúčanie týkajúce sa podpory automatického vzájomného uznávania kvalifikácií získaných v rámci vysokoškolského vzdelávania, vyššieho sekundárneho vzdelávania a odbornej prípravy a výsledkov študijných pobytov v zahraničí.

V odporúčaní Rady o komplexnom prístupe k výučbe a učeníu sa jazykov a o vysokokvalitných systémoch vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve, ktoré presne pred rokom predložila Európska komisia a ktoré sú na programe tohto zasadnutia Rady na účely ich prijatia, sa poskytujú konkrétne usmernenia na podporu inkluzívneho prostredia a výsledkov vzdelávania.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa ministri žiadajú, aby sa zamysleli nad rozvojom európskeho vzdelávacieho priestoru do roku 2025, najmä pokiaľ ide o posilnenie sociálnej súdržnosti. V tejto súvislosti sa predkladajú tieto usmerňujúce otázky:

Otázky

- 1. Aké ďalšie kroky sú v rámci európskej spolupráce v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy potrebné, aby sa dosiahol cieľ vytvoriť európsky vzdelávací priestor do roku 2025?*
- 2. Aké projekty alebo postupy zamerané na podporu kultúry vzdelávania na základe spoločných hodnôt a posilňovania sociálnej súdržnosti sú vo vašej krajine najúspešnejšie? Ako sa môže spoluprácou v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy na európskej úrovni posilniť takáto kultúra vzdelávania medzi vzdelávajúcimi sa osobami všetkých vekových kategórií?*